

Glasmageri fra Kristi tid

Flere medlemmer af De Bornholmske Amatørarkæologer havde taget imod den invitation, som Maibritt Jönsson afleverede på amatørarkæologernes julemedlemsmøde den 1. december.

Invitationen gjaldt et besøg hos Maibritt og Pete på Baltic Sea Glass, som i weekenden den 5. og 6. december ville tage tilbage i tiden til Romerriget for at arbejde med glastekniker fra dengang.

Inspirationen til denne særlige glasoplevelse kom fra en studietur i maj 2009 til London, hvor Maibritt og Pete besøgte Victoria & Albert museet og havde lejlighed til på nært hold at studere nogle specielle glasskåle med snoede dekorationer – og det var disse skåle, som parret ville forsøge at genskabe og på deres måde vise, hvordan man har lavet disse skåle i romertiden.

Det er sådan en lille fin skål, som er bygget op af små drejede glasstænger, der bliver snoet rundt ovenpå en keramisk form (på en drejeskive), imens glasset bliver varmet blødt.

Til venstre i billedet ses et par "forberedende" forsøg, hvoraf det øverste ikke ganske er lykkedes, idet der er fremkommet huller i "skålen" under processen.

Den tidligste kendte produktion af glasvarer foregik i det østlige Middelhavsområde og Nærorienten, hvor der fra det 4. årtusinde f. Kr. blev fremstillet små glasbeholdere enten i sandkerneteknik eller ved støbning i form, mens glaspustning først blev opfundet i midten af 1. årh. f. Kr. i Syrien.

I Europa kendte man i bronzealder og tidlig jernalder kun til perleproduktion, hvorefter Orientens teknik i romersk kejsertid blev udbredt over hele Romerriget og glasbægerproduktion introduceret i Mellemeuropa; fx blev der produceret glas i Köln allerede i de første årtier e. Kr.

Köln var sammen med Trier (ældste by i Tyskland) blandt de vigtigste produktionssteder i de følgende århundreder, og traditionen førtes videre i frankisk og merovingisk tid.

Romersk glas betegner et højdepunkt i glassets historie, og glasværkstederne arbejdede med mange forskellige teknikker og formvariationer samt med et maksimalt farveudvalg og mange forskellige dekormåder, der ikke blev overgået i det følgende årtusinde.

Men romerne havde altså endnu ikke lært sig at puste glas – derfor brugte de en fremgangsmåde, som nu skulle efterprøves i glashytten hos Baltic Sea Glass.

Det er små drejede glasstænger, der bliver snoet rundt ovenpå en keramisk form (på en drejeskive), imens glasset bliver varmet blødt.

Glasset ("spiralen") bliver varmet blødt både ved kortvarige ophold i ovnen og ved hjælp af en gasbrænder! (fandtes nok ikke hos romerne).

Yderst lægges så en farvet glasstang, som skal blive kanten på skålen.

Nu skal glaspladen – som stadig bliver varmet blød – forsigtig fjernes fra den keramiske form og overføres til en anden form (som en bowlerhat).

Den bløde glasplade vil nu "falde sammen" omkring bowlerhatten og danne en lille skål.

Der må endelig ikke rystes på hånden, så glaspladen falder af formen.

- og lidt efter lidt får glaspladen facon som en lille fin skål med en farvet kant.

← det færdige resultat, som det så ud dagen derpå.

En anden teknik

Denne glasplade er sat sammen af glasstænger, hvorefter der er markeret med en cirkel, hvor stor den ønskede skål skal være.

Når glaspladen varmes blød, kan omkredsen klippes til, hvorefter cirklen kan overføres til en keramisk form.

Når den bløde glasplade falder sammen omkring "bowl-hatten", vil det igen resultere i en fin lille skål.

En stor tak til Maibritt og Pete for nogle spændende dage, hvor det var muligt at se disse professionelle mennesker afprøve old-gamle teknikker.

Ingrid og Kai-Aage Pihl